

खजुरा गाउँपालिका

गाउँ सभामा पालिका प्रमुख श्री डम्बर बहादुर वि क द्वारा प्रस्तुत

आ व २०८०।८१ को

नीति तथा कार्यक्रम

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

खजुरा, बाँके

०८ असार, २०८०

खजुरा गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम २०८०।८१

खजुरा गाउँपालिकाको खजुरा गाउँपालिका गाउँ सभाको १३औँ अधिवेशनमा उपस्थित सम्पूर्ण गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू हार्दिक अभिवादन ।

सर्वप्रथम,

खजुरा गाउँपालिकाको आ व २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्ने यो गरिमामय सभामा सर्वप्रथम म संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापना गर्न दश वर्षे जनयुद्ध, ऐतिहासिक जनआन्दोलन, मधेश आन्दोलन लगायत विभिन्न कालखण्डमा परिवर्तनगामी समुदायले गरेका आन्दोलनमा आफ्नो अमूल्य जीवन बलिदान गर्नुहुने महान् शहिदहरू प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली व्यक्त गर्दछु । वेपत्ता र घाइते आपङ्गा योद्धाहरूप्रति उच्च सम्मान र परिवार प्रति गहिरो सहानुभुति प्रकट गर्दछु । राजनितिक क्रान्तिमा निरन्तर नेतृत्व गरि हरेक कठिनाइहरू सँग संघर्ष गर्दै मुलुकलाई संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको स्थापना गर्ने श्रद्धय नेता गणहरू तथा परिवर्तनकारी सम्पूर्ण जनसमुदाय प्रति हार्दिक नमन तथा सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

अबको हाम्रो गन्तव्य गरिवि निवारणका लागि आर्थिक समृद्धि, सुशासन, सामाजिक समावेशिकरण, समावेशि विकास, सामाजिक न्याय सहितको समतामुलक वितरण तर्फ हुन जरुरी छ । संविधानले व्यवस्था गरेका मौलिक हकहरू प्रचलन गराउन पर्ने विषय सबै सरकारहरूका दायित्वका रुपमा रहेका छन् । राजनैतिक आन्दोलनले पुर्णता पाइसकेको वर्तमान अवस्थामा जनताको आर्थिक समृद्धि हासिल गर्ने अभियानमा हाम्रो ध्यान केन्द्रित हुनुपर्ने अवस्थामा आइपुगेका छौं

भौगोलिक विविधताले भरिपुर्ण खजुरा गाउँपालिकामा विभिन्न जाति भाषा धार्मिक सांस्कृतिक भेषभुषा र परम्परागत सम्पदाहरू रहेका छन् । यी हाम्रा पालिकाका मुख्य पहिचान तथा महत्वपुर्ण सम्पति हुन् भन्ने बुझाइ राखी संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्नु हामी नवनिर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूको परम कर्तव्य हो । संविधानले दिएका अधिकारहरू स्थानीय सरकारबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधाहरू सबै गाउँपालिका बासि समक्ष पुर्याउनु हाम्रो प्रमुख दायित्व हो । स्थानीय तहको सरकार जनताको प्रत्यक्ष सहभागिता सेवा र निगरानीमा सञ्चालन हुने भएकोले हामी जनप्रतिनिधिहरू जनताको शासक नभइ सेवक हौं भन्ने

मान्यतालाई आत्मसात गर्दै सकारात्मक सोच र तत्परताका साथ प्राप्त स्रोत साधनालाई अधिकतम उपयोग गरि खजुराको विकास र खजुरेली जनताको सेवा गर्न दृढ संकल्प गर्दै जनता नै इतिहासका निर्माता हुन् भन्ने कुरालाई आत्मसात गर्दछौं । खजुरेली जनताले विकास निर्माण र आर्थिक विकासमा सहभागिता सूनिश्चितता गर्न “हामी आफै बनाउँ हाम्रो खजुरा,आत्मनिर्भर र समृद्ध खजुरा”भन्ने मूल नारा सहित प्रत्येक नागरिकले खजुरा निर्माणमा योगदान पुर्याउने जनमैत्री नीति अङ्गिकार गर्दछौं ।

सदस्यज्यूहरू अब म पालिकाले बजेट तथा कार्यक्रम तयार गर्दा तय गरेका प्राथमिकता लक्ष्य र उद्देश्य प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

गाउँपालिकाले बार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्दा निम्न बिषयलाई प्राथमिकता दिइएको छ ।

- क) सुशासन र पारदर्शितालाई अवलम्बन गर्दै दिगो विकासका अवधारणालाई क्रमशः पुरा गरिने
- ख) पालिकाको सामाजिक तथा आर्थिक रुपान्तरणका लागि स्वास्थ्य सबै नीतिहरूमा लागु गर्दै स्वावलम्बी प्रतिष्पर्धी र स्वस्थ खजुरेली नागरीक उत्पादनमा जोडदिने
- ग) पालिकाको आर्थिक समृद्धि तथा गरिवी निवारणमा ठोस योगदान पुर्याउने
- घ) खजुरेली जनताको जीवनस्तर, आम्दानी र रोजगारी ले मुर्त रूप प्राप्त गर्ने
- ङ) महिला बालबालिका मधेशी, मुस्लिम,दलित तथा अल्पसंख्यक पिछडिएका क्षेत्रको जीवनस्तरमा आमूल परिवर्तका लागि प्रभावकारी बन्ने
- च) जैविक तथा वातावरणीय पक्षको संरक्षण तथा सम्मवर्द्धन गर्न
- छ) खजुराको विभिन्न भाषा कला संस्कृतिको संरक्षण तथा सम्मवर्द्धन गर्दै सामाजिक सदभावलाई मजबुत गराउने
- ज) जनताको जीवनस्तर अभिवृद्धि गर्न उत्पादनशिल तथा रोजगारमुलक क्षेत्रमा लगानीको वातावरणलाई ठोस रूप दिने
- झ) खजुराका निर्माणाधिन गौरवका आयोजनाहरू(बहुउद्देश्य सभाहल, शित भण्डार, औधोगिक ग्राम, खेलकुद ग्राम,गा पा को प्रशासनिक भवन निर्माण, खजुरा ग्रीन सिटी निर्माण, लुम्बिनी प्राविधिक विश्वविद्यालय स्थापना ,१५ शैयाको अस्पतालनिर्माण) निरन्तरता दिइनुका साथै यस आ.व देखि खजुरा २मा शहिद स्मृती पार्क, खजुरा ३मा बसपार्क,खजुरा ८ मा बधुवा ताल लाई पर्यटक स्थलको रूपमा विकास गर्नुका साथै पालिका स्तरीय ल्याण्डफिल साईटको निर्माण गरि फोहर व्यवस्थापनको दिर्घकालिन समाधान गरिने छ
- ञ) आन्तरिक आय वृद्धिका लागि राजश्व र कर को दायरा बढाउने सबै पेशा व्यवशायलाई पालिकामा दर्ता गर्न लगाईने छ

- ट) खजुरा गाउँपालिकालाई खजुरा नगरपालिका निर्माण गर्न आवश्यक आधार तयार गर्ने ।
- ठ) जनता सँग अध्यक्ष कार्यक्रम बाट टोल बस्तीका गुनासा समस्या पहिचान तत्काल समाधान विकास निर्माणमा सहजीकरण, सिमानकृत व्यक्ति, विपतमा परेका तत्काल राहत आय आर्जनमा सहयोग जस्ता गतिविधि संचालन गरिने छ ।

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू अब म क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्दछु

क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरू

शिक्षा:

१. सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालय तथा शैक्षिक गुणस्तरलाई विकास गरी यस पालिकालाई शिक्षाको पहिलो रोजाइको शैक्षिक गन्तव्य बनाउन दिर्घकालिन योजना बनाई अगाडी बढिने छ र पठनपाठनलाई व्यवस्थित गर्न शैक्षिक क्यालेन्डर निर्माण गरि सो अनुसार शैक्षिक योजना निर्माण गरिने छ ।
२. आधारभुत तहको शिक्षालाई निःशुल्क तथा अनिवार्य गराउन विद्यालय जाने उमेर पुगेका बालबालिकाहरूलाई अनिवार्य रूपमा विद्यालय भर्ना गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
३. गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूका लागि कक्षा १२ सम्मको शिक्षालाई निःशुल्क गर्ने योजनाको थालनी गर्ने । आर्थिक वर्ष २०८०।८१ का लागि निम्न आय भएका विपन्न, अल्पसंख्यक, द्वन्द्व पिडित, मुस्लिम, मधेशी, आदिवासी, जनजातिका छोरीहरूलाई निःशुल्क शिक्षा प्रदान गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गर्ने साथै पोशाक र शैक्षिक सामग्री निःशुल्क रूपमा उपलब्ध गराईनेछ ।
४. गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक क्याम्पसमा उच्च शिक्षा (स्नातक र स्नातकोत्तर तह) मा अध्ययन गर्ने आपङ्गता दलित, मुस्लीम, मधेशी, आदिवासी, जनजातिका छोरीहरूलाई पनि निःशुल्क शिक्षाको कार्यक्रममा समावेश गर्ने सामुदायिक क्याम्पसलाई दिईदै आएको अनुदानलाई निरन्तरता गर्ने ।
५. खजुरा प्रज्ञा प्रतिष्ठानद्वारा संचालन हुने गरि सुविधा सम्पन्न पुस्तकालयको व्यवस्था गरिने छ ।

६. अभिभावक विहिन बालबालिकाहरुलाई पालिकाले अभिभावकत्व ग्रहण गर्दै कक्षा १२ सम्म निःशुल्क अध्ययन गराउन सामुदायिक विद्यालयमा आवास, स्वास्थ्य उपचार दिवा खाजा आदिको व्यवस्था मिलाइने छ ।
७. प्रविधिमैत्री पूर्ण वातावरणमा सिकाइ र सहजिकरणका लागि शिक्षकहरुमा क्षमता विकास गराइने छ ।
८. विद्यालयको तहगत रूपमा प्रधानाध्यापकको व्यवस्था गरी प्रशासनिक र प्राज्ञिक कार्यको नेतृत्व विकास गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
१०. न्यूनतम विद्यार्थी संख्या प्रति शिक्षक ४० भन्दा कम हुने विद्यालय कार्यरत शिक्षकहरुलाई STAR बढि हुने विद्यालयमा काजमा खटाइने नीति लिइने छ । साथै आवश्यकताका आधारमा शिक्षक शिक्षिकालाई सरुवा व्यवस्थापन गरिने छ ।
११. संस्थागत विद्यालयलाई वर्गिकरण, शुल्क निर्धारण, न्यूनतम मापदण्ड छात्रावृत्ति वितरणको लागि नियम बनाइने छ ।
१२. यस गाउँपालिका भित्रका व्यक्तिले उच्चस्तरको प्राविधिक धारको अध्ययन गर्न चाहने जनशक्ति र अध्ययन पश्चात यसै पलिकामा सेवा गर्ने शर्तमा अध्ययन खर्च उपलब्ध गराउने ।
१३. कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनका आधारमा शिक्षकहरुलाई पुरस्कार तथा कारवाहीको व्यवस्था गरिने छ ।
१४. पालिका स्तरीय शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि स्थानीय शैक्षिक विज्ञहरु रहने गरी समिति बनाई उपसमिति मार्फत शैक्षिक क्रियाकलाप गर्ने ।
१५. चालु आ. व. देखि स्थानीय पाठ्यक्रमको निर्माण गरी लागु गर्ने ।
१६. विद्यालय शिक्षामा सूचना प्रविधिको प्रयोगलाई तथा प्राविधिक धार तर्फ बढाउदै लगिने छ ।
१७. सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयहरुको विचमा शैक्षिक उपलब्धिका लागि प्रतिस्पर्धाको वातावरण सृजना गरिने छ ।
१८. सामुदायिक विद्यालयमा पनि यातायातको व्यवस्था विस्तार गरिने छ ।
१९. मदरसा विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तरलाई प्रभावकारी बनाउन थप व्यवस्थित गरिने छ साथै मदरसाका हफिज इमामहरुलाई प्रोत्साहन भत्ता प्रदान गरिने छ ।
२०. विद्यार्थी सँग जनप्रतिनिधि कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
२१. आ.वि र मा.वि स्तरका सम्पूर्ण सामुदायिक विद्यालयहरुमा पढ्दै कमाउदै कार्यक्रमलाई अनिवार्य रूपमा लागु गर्न प्रोत्साहित गर्दै आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।

२२. लुम्बिनी प्राविधिक विश्वविद्यालयको स्थापनाका लागि आवश्यक सहयोग तथा समन्वय गरिने छ ।
२३. जनता नमुना मा वि सन्तकुटी स्थित कृषि तथा बनविज्ञान अध्ययन संस्थानद्वारा सञ्चालित प्राकृतिक स्रोत व्यवस्थापन कलेजको स्तरोन्नति तथा प्रभावकारी व्यवस्थापनका लागि आवश्यक सहयोग तथा समन्वय गरिने छ ।
२४. शिक्षालाई सिप सँग सीपलाई श्रमसँग श्रमलाई रोजगारिसँग रोजगारिलाई उत्पादनसँग र उत्पादनलाई बजारसँग जोड्न विद्यार्थीलाई कक्षाकोठाबाटै व्यवसायिक ज्ञान र सिप प्रदान गर्न संघिय सरकारको कार्यक्रमलाई कार्यविधी तय गरि लागु गरिने छ ।
२५. शिक्षकको क्षमता विकास कार्यमुलक अनुसन्धान र परियोजना कार्यमा आधारित शिक्षण सिकाइ र विद्यार्थीको क्षमता वृद्धि गर्न वार्षिक कार्ययोजना बनाइ शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
२६. दिवा खाजा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन अनुगमन कार्यलाई अगाडी बढाइने छ ।
२७. सुचना प्रविधिको प्रयोग पहुँच सबै विद्यालयमा पुर्याई प्रविधिमा आधारित सिकाई कृयाकलापको विकास गरिने छ ।
२८. संघिय सरकारको विपन्न, दलित, अल्पसंख्यक, आर्थिक रूपले विपन्न परिवारका बालबालिकालाई गुणस्तरिय शिक्षामा पहुच अभिवृद्धि गर्ने गरि कार्ययोजना बनाईने छ ।
२९. बालविकास शिक्षालाई पुर्व प्राथमिक कक्षाको प्राथमिकतायुक्त न्युनतम अवस्था(PMEC)(कक्षा कोठा, खेलमैदान, खानेपानी, विद्यार्थी सिकाइ सामग्री) मापदण्ड लागु गरिने छ ।
३०. सरकारी सेवाप्रवेशका लागि यस पलिकाभित्रका गरिब तथा निम्न गरिब वर्गका युवायुवतीका लागि निःशुल्क लोक सेवा/शिक्षक सेवा जस्ता तयारी कक्षाका लागि बजेट व्यवस्थापनका गरिनेछ र सो व्यक्तिले सेवा प्रवेशपश्चात निश्चित समय यस पालिकामा सेवागर्नुपर्ने छ ।
३१. विद्यालय अध्ययनरत मा.वि र +2 का छात्र छात्राहरुको कमजोर विषयको कोचिङ्ग कक्षा संचालन गरिनेछ साथै धेरै संख्यामा विद्यार्थीहरु फेल हुने विषयका शिक्षक,शिक्षिकाहरुलाई शैक्षिक गुणस्तर बढाउनलाई तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।
३२. आगामी चार वर्ष भित्र विद्यालयहरुको एकै खाले रँग रोगनको व्यवस्था मिलाईने छ ।
३३. मुख्यमन्त्री शैक्षिक सुधार कार्यक्रमबाट बालविकास केन्द्र सुधार,शौचालय सरसफाई,विद्यालय खानेपानी व्यवस्थापन, विद्यालयमा गीत,सङ्गित र विद्यालय छाडने दर न्युनिकरण जस्ता कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
३४. चालु आर्थिक वर्षमा सबै विद्यालयहरुमा इन्टरनेटको सुनिश्चित गरिने छ ।

३५. सामुदायिक विद्यालयका शिक्षकहरुलाई तालिमको व्यवस्थाका लागि स्थायी प्रकृतिको तालिम केन्द्रको स्थापन गरि नियमित तालिम दिने व्यवस्थाका लागि ठोस योजना निर्माण गरिने छ ।
३६. सबै विद्यालयमा सेनेटरी प्याडलाई प्रयोग र डिस्पोज गर्ने मेसिन, सेनेटरी प्याड चेनजिङ्ग कोठाको व्यवस्थापनको लागि बजेट विनियोजन गरिने छ ।
३७. पालिकाभित्रका मदरसाहरुलाई समायोजन गरी स्तरोन्नति गरिने छ ।
३८. यस पालिकामा मधेसी बाहुल्य वडाहरु ५,६,७,८ का बस्तीहरुमा उपाध्यक्ष शित आमा बचाउ,छोरी हुर्काउ कार्यक्रम लागु गरि बालबालिकालाई शैक्षिक सहयोगका लागि बैङ्क खाता खोली एकमुष्ट रु ३००० वचत गर्ने कार्यक्रम लागु गरिने छ ।

युवा तथा खेलकुद

१. सबै खेलकुद खेलकुद विकास समितबाट गर्ने र विकास समितिमा वडा स्तरीय क्लब अनिवार्य सुचिकृत गरी खेलकुद क्लबलाई सहयोग गर्दा खेलकुद विकास समितिको अनिवार्य सिफारिस संलग्न गर्ने ।
२. खेलप्रति रुचि बढाउन पालिका, अध्यक्ष कप, राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिता खेलकुद कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दै उत्कृष्ट खेलाडीहरुलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
३. राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय खेलमा सहभागि भइ पदक(स्वर्ण रजत वा कास्य पदक) विजेतालाई उचित पुरस्कार तथा सम्मानको व्यवस्था गरिने छ ।
४. स्थानीय क्लबहरुको सहभागितामा लागु औषध धुम्पान र मध्यपान विरुद्धको जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनुका साथै आवश्यकताका आधारमा क्लब गठनको लागि प्रोत्साहन गरिने छ ।
५. सुधार केन्द्र सँग सहकार्य गरि लागु औषध तथा दुर्व्यशनिमा फसेका युवाहरुलाई उपचारात्मक तथा संचेतनात्मक र आयआर्जनका कार्यक्रमहरु संचालन गर्न बजेट व्यवस्थापन गरिने छ ।
६. युवाहरुलाई खेलकुद प्रति आकर्षित गर्दै खेलकुद लाई पेशामा बदलि जिविको पार्जनका लागि सक्षम बनाउन खेलकुद परिषदलाई क्रियाशिल गराईने छ ।
१०. वडा र पालिकामा युवा र बाल क्लब सञ्चाल निर्माण गरि सृजनशिल र रचनात्मक बन्न सञ्चाललाई सहयोग गरिने छ ।

११. प्रत्येक वार्डमा ई लाईबेरी , पुस्ताकलय, बाचनालय , ईन्टरनेट फ्रि जोन स्थापना गरिने छ साथै युवा क्लब गठन तथा युवा दिवसका लागि बजेट व्यवस्था गरिने छ।
१२. युवा नेतृत्व विकासका लागि विभिन्न क्रियाकलाप संचालन गर्दै युवा परिचालन कार्यविधि २०७९ लाई पुर्ण रूपमा लागु गरिने छ ।
१३. प्रत्येक वडामा एक खेल मैदानको निर्माण गरिने छ। यस आ.व मा मधेसी समुदायको बाहुल्य रहेको ५,६,७,८ मध्ये एक स्थानमा एक मैदान निर्माण गरिने छ।

स्वास्थ्य

१. आमा सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत खजुराको केन्द्रमा CEOC सेन्टरको स्थापना गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने ।
२. स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाइ विपन्न,दलित र असहाय परिवारलाई निशुल्क स्वास्थ्य विमाका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
३. विद्यालय स्वास्थ्य कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ र विशेष गरि छात्र छात्राहरुको १ महिनामा १ पटक स्वास्थ्य परिक्षण गरिने छ।
४. जेष्ठ नागरीक र दिर्घरोगी(क्यान्सर, मृगौला, मुटु,सुगर,ब्लड प्रेसर तथा पक्षधातका) विरामीलाई औषधि उपलब्ध गराउनको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
५. महिलासामुदायिक स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरुलाई थप उत्तरदायि तथा जिम्मेवार बनाउनुका साथै स्वास्थ्य आमा समुहलाई समेत प्रोत्साहन कार्यक्रम लागु गरिने छ र ३ जना जनशक्तिको पारिश्रमिक पालिकाबाट उपलब्ध गराउने।
६. सुशिल कोइराला क्यान्सर अस्पतालमा रेडक्रस सँग सहकार्य गरी ब्लड बैंक स्थापना गर्ने ।
७. महामारीका रूपमा आउन सक्ने विभिन्न सरुवा रोगहरुलाई समयमै नियन्त्रण तथा रोकथाम गर्न उचित बजेटको व्यवस्थापन गरिने छ ।
८. प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र लगायत प्रत्येक वडाका स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट नेपाल सरकारबाट तोकिएका अत्यावश्यक औषधिहरु बाह्रै महिना उपलब्धताको सुनिश्चिता गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
९. खजुरा गाउँपालिकामा स्वास्थ्य संस्था तथा बजारबाट निस्कने फोहरमैला लाई उचित व्यवस्थापन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।

१०. उपाध्यक्ष संग गर्भवती महिलालाई थप राहत पुर्याउन गरिव,विपन्न परिवारका गर्भवती महिलालाई क्यालसियम चक्री वितरण कार्यक्रम लागु गरिने छ ।
११. उपाध्यक्ष संग कोसेली वितरण कार्यक्रम विपन्न महिला सुत्केरी आमाहरुका लागि लागु गरिने छ ।
१२. आयुर्वेद सेवालार्ई विस्तार गर्दै नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रबाट आधारभुत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने तथा समुदायमा आयुर्वेद सेवाको जनचेतना फैलाई स्वस्थ जीवन जिउने पद्धतिको विकास गर्न नागरीक आरोग्य केन्द्रलाई सक्षम बनाइने छ । आयुर्वेदका विभिन्न आयमहरुलाई समुदाय स्तर सम्म सेवा प्रवाहको व्यवस्था मिलाईने छ ।
१३. मेरो स्वास्थ्य मेरो जिम्मेवारी,योग,स्वस्थ जिवनशैली जस्ता कार्यक्रमहरु लाई जनचेतनामुलक सन्देश प्रवाह गर्नुको साथै आम नागरिकलाई शारिरीक, मानसिक र आध्यात्मिक रुपमा स्वस्थ एवं सवल बनाई विश्वव्यापी रुपमा फैलिदै गएको नसर्ने प्रकोपलाई नागरिक आरोग्य कार्यक्रम मार्फत न्युनिकरण गरिने छ ।
१४. पालिका अन्तर्गतका प्रत्येक वडाका महिलाहरुलाई लक्षित गरी वर्षको एक पटक स्त्रीरोग विशेषज्ञ डाक्टर बाट निशुल्क महिला स्वास्थ्य शिविर को व्यवस्थाका लागि आवश्यक बजेटको विनियोजन गरिने छ ।
१५. पालिकाका प्रत्येक वडामा एच आइ भि र लागु औषध दुर्व्यसन को समस्यालाई न्युनिकरण गर्न किशोरकिशोरिलाई लक्षित गरि जनचेतनामूलक कार्यक्रमलाई सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
१६. पालिकाको आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य सेवा लाई थप प्रभावकारि बनाउन एम्बुलेन्सको व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिने छ ।
१७. "स्वस्थ शिशु उज्ज्वल भविष्य" कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
१८. प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रबाट गरिने सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन डिजिटल रक्त जाँच मेसिन वा अन्य उपकरण थप गरिने छ ।
१९. महिला तथा बालबालिकाहरुको उचित पोषण स्वास्थ्य र शिक्षाको व्यवस्था कसरी गर्ने भन्ने विषयमा एक वर्षभित्र बृहत कार्ययोजना बनाई लागु गरिने छ ।
२०. निशुल्क स्वास्थ्य सेवा लाई भर पर्दो र विश्वसनिय बनाउन आम स्वास्थ्यकर्मीको राय सुझाव अनुसार स्वास्थ्य सेवा लाई सवल , सक्षम , प्रभावकारि बनाउन नितिगत र व्यवस्थापकिय सुधार गरिने छ ।

२१. जेष्ठ नागरिक सँग अध्यक्ष कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउदै अशक्त तथा जेष्ठनागरिकलाई घर दैलोमै स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न थप जनशक्तिको व्यवस्था गरिने छ।
२२. स्वास्थ्य कल सेन्टर स्थापना गरि बिरामीहरूलाई टेलिफोन बाट परामर्श दिने छ।
२३. उपाध्यक्ष सँग कार्यक्रम अन्तर्गत प्रत्येक वडाका महिलालाई लक्षित गरि वर्षको १ पटक स्त्री रोग विशेषज्ञ डाक्टरद्वारा निःशुल्क स्वास्थ्य शिविरको व्यवस्थापनका लागि बजेट विनियोजन गरिने छ।
२४. शुसील कोइराला प्रखर क्यान्सर अस्पतालमा क्यान्सर पिडित बिरामीहरूले उपचार गराए बापत स्थानीयहरूलाई सहयोग स्वरूप रकम उपलब्ध गराइनेछ।
२५. उपाध्यक्ष सँग पोषण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ। गाउँपालिकालाई पोषण मैत्री बनाउन आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिने छ।
२६. नागरिक आरोग्य केन्द्रमा पंचकर्म/पुर्वक्रम (थेरापी) सेवा विस्तार गर्नका लागि १ जना प्राविधिक कर्मचारीको व्यवस्थापन गरिने छ।
२७. प्रत्येक वडा कार्यालय बाट आयुर्वेद स्वास्थ्यका लागि बजेट विनियोजना गरिने छ।
२८. सबै वडाहरूमा खोप केन्द्र निर्माण र भौतिक व्यवस्थापनमा सुधार गरिने छ।

भौतिक पुर्वाधार

१. यस खजुरा गाउँपालिकालाई नगरपालिका घोषणाका लागि आवश्यक भौतिक पुर्वाधार निर्माण गरी यही कार्यकालको अन्त सम्म नगरपालिकामा घोषणाका लागि पहल गरिने छ।
२. पालिका स्तरिय भौतिक पुर्वाधार निर्माणका कार्यमा बालमैत्री अपाङ्गमैत्री पुर्वाधार निर्माणको नीति लिइनुका साथै निर्माण भैरहेका संचरचनाहरूको मर्मत र बन्न बाकी रहेका भौतिक पुर्वाधारहरूको क्रमशः स्तरोन्नती गर्दै लगिने छ ।
३. अधुरा योजनाहरूलाई पूर्णता दिन आवश्यक बजेटको विनियोजन गरिने छ ।
४. सडक गुरुयोजना अनुसार निर्माणका लागि आवश्यकताको पहिचान गरी बजेट विनियोजन गरिने छ ।
५. विद्युत लाईन प्रसारणका लागि विद्युत प्राधिकरण सँग आवश्यक समन्वय गरी विद्युत तार,पोल खरिद र सडक बत्तिको लागि बजेटको व्यवस्था गरिनेछ।

६. बजार र आवश्यक स्थानमा सार्वजनिक शौचालय निर्माणका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
७. मर्मत संभार कोष बाट आवश्यकता अनुसार सानातिन मर्मत कार्य निरन्तरता दिइनेछ ।
८. भवन आचारसंहिताको अधिनमा रहि मापदण्ड अनुसारको नक्सा बनाइ घर बनाउन प्रोत्साहन गरिने छ ।
९. एक वडा एक गौरवको योजना, पालिकाको गौरवको योजना छनौट गरी संचालन गरिने छ ।
१०. राष्ट्रियका योगदान पुर्याएका प्रथम शहिद लखन थापा लगाएतका शहिदहरुको शालिक निर्माण गर्दै जाने निति लिइनेछ ।
११. बैकल्पिक उर्जाको प्रयोग लाई प्रोत्साहन गर्दै गोबर ग्यास निर्माणलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१२. विपन्नका लागि आवास योजना कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनुका साथै फुसको छाना विस्थापित गरि सुरक्षित आवास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१३. नक्सामा बाटो रहेको तर फिलडमा बाटो नरहेका स्थानहरुको पहिचान गरि तत्काल बाटोको ट्र्याक खोल्न बजेटको व्यवस्था गरिने छ । यसै गरी चलन चल्तीमा बाटो रहेको नक्सामा बाटो नरहेको बाटोहरुलाई नक्सा कायमका लागि नापी कार्यालय सँग सहकार्य गरिने छ ।
१४. यस पालिका भित्र व्यवस्थित बसपार्क, बजार ढल निकास गुरुयोजना निर्माणका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गरिने छ ।
१५. मानखोला लगायत अन्य स्थानमा झोलुङ्गे पुल निर्माणको योजनाहरु आगाडी बढाईने छ ।
१६. स्थानिय स्तरको विकासमा टोलविकास संस्थालाई सहभागि गराईनेछ ।
१७. समग्र खजुराको विकासका लागि मुल सडकबाट वडा कार्यालय जोडने, वडाबाट पालिका जोडने सडक हरु क्रमश कालोपत्रे गर्दै लगिने छ ।
१८. आर्थिक अभावका कारण पालिकाबाट निर्माण हुन नसक्ने ठुला योजनाहरु प्रदेश सरकार र संघिय सरकार सँग निर्माण गर्न अनुरोध गरिने छ ।
१९. विकास निर्माणका कामलाई तिव्रता दिन र पालिकालाई सबल तुल्याउन जेसिभि र रोलर खरिद गर्न बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
२०. ठूला पुलहरु निर्माणका लागि डोलिदार पुल महाशाखा भौतिक पूर्वधार मन्त्रालय सँग समन्वय गरि आवश्यक प्रकृया अगाडि बढाईने छ ।
२१. खजुरा गाउँपालिकालाई व्यवस्थित शहर निर्माणका लागि सम्बन्धीत निकाय र संघिय सरकारसँग अनुरोध गरिने छ ।

कृषि सम्बन्धी

१. प्रत्येक वडामा कृषि उत्पादनलाई जोड दिन कृषि प्राविधिकको व्यवस्था गर्ने र युवा कृषकका लागि कृषि पेशामा आवद्ध गर्नलाई १ वडा १ पकेट क्षेत्र कार्यक्रमलाई विस्तार गर्ने ।
२. व्यवसायिक खेति गर्न किसानलाई मल, विउ खरीद गर्नमा गाउँपालिका बाट आवश्यक सुविधा उपलब्ध गराइने व्यवस्था गर्ने साथै अर्गानीक खेती, जडिबुटि खेती गर्ने किसानलाई प्रोत्साहन गर्ने ।
३. कृषि उपज न्यूनतम समर्थन मुल्य निर्धारण समिति बनाई कृषि उपजमा मुल्य तोकिनुकासाथै बजारीकरणका लागि सहजिकरण गर्ने ।
४. सिचाइका लागि दिर्घकालिन गुरुयोजना बनाई पालिका भर लागु गर्ने छ ।
५. व्यक्ति,समुह तथा सहकारीबाट विउ उत्पादन गर्नेलाई विशेष अनुदानको व्यवस्था गरिने छ ।
६. पालिका लाई कृषि तथा पशुपंक्षिजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउन जोड दिइने छ ।
७. कृषि क्षेत्रलाई प्रतिस्पर्धी र उत्पादनमुखी बनाउन सिचाई, कृषि सडक, ग्रामिण विद्युतिकरण, हाट बजार, थोक बजार ,कृषि उपज संकलन केन्द्र, प्रशोधन केन्द्र जस्ता पुर्वाधारहरुको निर्माण तथा संवर्धन गर्ने नीति लिइने छ ।
१०. कृषक पाठशालाको अवधारणालाई अगाडी बढाउने नीति अवलम्बन गर्नुका साथै तरकारी फलफुल ,दुध ,अण्डा, माछा, मासु उत्पादनको आधारमा अनुदान उपलब्ध गराउने नीति लिइनेछ ।
११. “हरेक गृह हरित गृह “अभियान सञ्चालन गरि हरेक घरमा हरित गृह तथा करेशावारी संचालन गर्न प्रोत्साहन गरिने छ ।
१२. खेतियोग्य जमिन र बाँझो राखेका जमिनलाई सम्बन्धित सरोकारवालाई उत्पादन गर्न प्रेरित गर्ने यदि सो हुन नसकेको अवस्थामा स्थानीय सरकारले लिजमा लिइ गरिब किसानलाई उत्पादनमा जोड दिन आवश्यक व्यवस्था मिलाउने छ ।
१३. पालिकामा उत्पादित कृषि उपजलाई सहकारिहरु सँग समन्वय गरि सङ्कलन केन्द्रमा सङ्कलन गर्ने व्यवस्था मिलाई किसानलाई उत्पादन देखि बजार सम्म पुर्न्याउन कृषि एम्बुलेन्सको व्यवस्था गर्न बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
१४. कृषि सहकारी र कृषक समुहसँग सहकार्य गरी कृषि उद्योग संचालन गरिने छ ।
१५. विशिष्टीकृत सहकारी संघ निर्माण गरि शित भण्डारलाई संचालन गरिनेछ ।
१६. स्थानीय विउ विजन (धान,गहु,मकै लगाएत तरकारी) लाई उत्पादन गरि वितरण गर्ने ।

१७. गरिव एवम् कमजोर कृषकलाई स्तरोन्ती गर्न (कृषक सँग जनप्रतिनिधि) कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१८. पालिकाको रोजगार सेवा केन्द्रमा सुचिकृत बेरोजगार युवाहरु मध्येबाट प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत श्रम सहकारीमा आवद्ध हुने गरि कम्तिमा ३०० कृषि स्वयम् सेवक तयार गरि कृषि उत्पादन तथा उद्दमी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न कार्यविधि तय गरि लागु गरिने छ ।
१९. किसानलाई आवश्यक पर्ने सहुलीयत कृषि कर्जा किसानको घरदैलोमा सरल र सहज रुपमा उपलब्ध गराउन बैंक वित्तीय संस्थाहरु सँग समन्वय गरि उपलब्ध गराउन पहल गरिने छ ।
२०. सबै वडाका खेति योग्य जमिनहरुको माटो जाँच गरि प्राङ्गारिक खेतीलाई जोड दिदै कम्पोष्ट मल उत्पादन कार्यलाई जोड दिई रासायनिक मलको सहज आपूर्तिका लागि आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
२१. व्यवसायिक विउ उत्पादक विपेश पकेट कार्यक्रम किसानहरुलाई प्रोत्साहन स्वरुप सिचाइ मिटरमा उठेको विलको चालिस प्रतिशत रकम अनुदान स्वरुप उपलब्ध गराइने छ ।
२२. अनुदान कार्यक्रमलाई ठोस बनाउन अनुदान सफ्टवेयर राखि अनुदानको न्यौचित वितरण गरिने छ ।
२३. कृषि कल सेन्टर स्थापना गरि किसानहरुलाई टेलिफोन बाटै प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराईने छ ।
२४. उपाध्यक्ष सँग उत्कृष्ट कृषक समुह (पुरस्कार वितरण) कार्यक्रम लागु गरिने छ ।
२५. उपाध्यक्ष सँग कृषक समुहलाई प्रविधि हस्तान्तरण(जाम,जेलि,अचार,चिप्स) कार्यक्रम लागु गरिने छ ।
२६. उन्नत विउ, घाँस विउ वितरणका लागि खरिद गर्दा स्थानीय उत्पादन लाई पहिलो प्राथमिकता दिइनेछ ।

पशुसेवा

१. व्यवस्थित मासुपसल सञ्चालनका लागि मासु व्यवसायीलाई प्रोत्साहन गर्ने ।
२. व्यवसायिक पशुपंक्षि पालकलाई आवश्यक पर्ने भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा प्रोत्साहन गर्ने निति लिइने छ ।
३. पशुपालक कृषकलाई आवश्यक प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउन प्रत्येक वडामा एक एक प्राविधिकका साथै घाँस उत्पादनका लागि पकेट क्षेत्रहरु विकास गरीने छ ।
४. वरसीमको विउ निःशुल्क वितरण गरिनेछ ।
५. पशुनक्ष सुधारका लागि भैरहेको निःशुल्क कृत्रिम गर्भाधारण सेवालाईनिरन्तरता दिइने छ ।
६. कृषकहरुले उत्पादित दुध व्यवस्थित रूपमा संकलन र बजारिकरणका लागि समुह, व्यक्तीहरुलाई अनुदानमा क्यान, डि फ्रिज वितरण गरिने छ, चिस्यान केन्द्र स्थापनाका लागि अनुदानको व्यवस्था गरिने छ र उत्पादनमा अनुदान दिने नितिलाई जोड दिइनेछ ।
७. छाडा पशु व्यवस्थापनमा युवाहरुलाई आवद्ध गराउदै व्यवस्थित गौशाला निर्माण गरि कृषि तथा पशु तालिम केन्द्र अर्गानिक उत्पादन केन्द्र निर्माण गरिनेछ ।
८. सिमाना पारीवाट आउने मासु जन्य र कृषिजन्य अवैध आयतलाई नियन्त्रणका लागि सम्बन्धि निकाय सँग समन्वय गरिने छ ।
९. पशु कल सेन्टर स्थापना गरि किसानहरुलाई टेलिफोन बाटै प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराईने छ ।
१०. पशु सुत्केरी भत्तालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
११. बाखा,गाई,भैसी पालन पकेट क्षेत्र स्थापनाका लागि विपेश बजेट व्यवस्थापन गर्ने ।
१२. उन्नत जातका पशु (खसी, बोका, पाठापाठी, बँगुर) वितरणका लागि खरिद गर्दा स्थानीय उत्पादन लाई पहिलो प्राथमिकता दिइनेछ ।

सार्वजनिक सेवा प्रवाह सुशासन तथा संस्थागत विकास

१. पालिकाको डिजिटल प्रोफाइल तयार गरि सेवा प्रवाहलाई विद्युतिय सेवा सँग आवद्ध गरि यस गाउँपालिका लाई डिजिटल खजुरा बनाउन बजेट व्यवस्थापन गरिने छ ।
२. हरेक महिना भए गरेका काम आर्थिक विवरण पालिका र वडा बाट अनिवार्य सार्वजनिक गरिने छ ।

३. सार्वजनिक जवाफदेहिता, पारदर्शिता र जनउत्तरदायित्व प्रवर्द्धन गर्नका लागि सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण, हेल्प डेस्क, नागरिक भेला, सामाजिक परीक्षण नागरिक सेवा सन्तुष्टि मापन जस्ता सुशासन संयन्त्रको प्रयोग गरिने छ ।
४. पालिका , वडाले गरेका हरेक निर्णयलाई ३ दिन भित्र सार्वजनिक गर्ने परिपाटिको विकास गरिने छ ।
५. सार्वजनिक खरिद योजना बनाई सार्वजनिक खरिद प्रकृत्यालाई पुर्ण पारदर्शि बनाईने छ ।
६. कर्मचारिलाई आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरि सेवा प्रवाहमा नविनतम अवधारणालाई आत्मसाथ गरिने छ ।
७. गुनासो व्यवस्थापन, सूचनाको हक कार्यान्वयनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
८. पालिकाको मासिक आम्दानी र खर्च सार्वजनिक गर्ने निति अबलम्बन गरिनेछ ।
९. पालिकावासीलाई आधारभूत सेवा सुविधा सहजतापूर्वक प्रदान गर्न सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन नतिजामा आधारित कार्य सम्पादन प्रणाली तथा संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गरिने छ । कर्मचारीहरुको क्षमता वृद्धि गर्न, मनोबल उच्च राख्न र कार्य सम्पादनलाई व्यवस्थित गर्नका लागि तालिम, प्रशिक्षण, कार्य सुरक्षा, प्रोत्साहन भत्ता तथा कार्यसम्पादनमा आधारित पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।
१०. सेवा प्रवाह र प्रशासनिक कार्यलाई सहज बनाउन यस गाउँकार्यपालिकाको भवनलाई अझै व्यवस्थित बनाईनेछ । वडा कार्यालय तथा स्वास्थ्य केन्द्रका भवनहरु व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
११. जनताको गुनासो व्यवस्थापनका लागि गाउँपालिकामा अध्यक्षको संयोजकत्वमा र वडा कार्यालयमा वडा अध्यक्षको संयोजकत्वमा गुनासो व्यवस्थापन समिति गठन गरी गुनासोको सुनुवाईका लागि सहकार्य गरिनेछ । पालिकावासीहरुको राय सुझाव संकलन गर्न, गुनासो व्यवस्थापन र जवाफदेहिता वहन गर्नका लागि हरेक वडा र गाउँपालिकामा गुनासो पेटीकाको व्यवस्था गरिनुका साथै हरेक महिनाको एक दिनलाई जनतासँग स्थानिय सरकार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । साथै जनताका हरेक गुनासो सुनुवाई गर्न जनताका सुख दुखमा साथ दिन जनताका जनप्रतिनिधि जनताकाकै घरदैलोमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१२. कार्यालयमा तत्काल आवश्यक पर्ने थप जनशक्तिको व्यवस्थापन सार्वजनिक खरिद ऐन तथा करार सेवा निर्देशिकाको आधारमा गरिनेछ ।
१३. पटक—पटक सेवा खरिद गर्दा हुने कार्यबोझ र असहजतालाई विचारगरी पुराना सेवा करारमा लिई निरन्तरता पाएकाहरुलाई उनिहरुको योग्यता र आचारणको आधारमा कार्यालयको आवश्यकता र साधन स्रोत तथा क्षमतालाई हेरी निरन्तरता दिने नीति लिइनेछ ।

१४. प्रदेश सुशासन केन्द्र सँग समन्वय गरि उपलब्ध जनशक्तिको क्षमता विकास लागि तालिम संचालन गरिनेछ ।
१५. न्यूनतम शर्त तथा कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनलाई समेत कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको आधार बनाइनेछ ।
१६. जनप्रतिनिधीहरूलाई समयानुकूल प्रविधिमैत्री बनाउन र क्षमता विकास गर्नका लागि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१७. पालिकाक्षेत्रमा सुरक्षा प्रत्याभुतिका लागि समवेदन सिल क्षेत्रमा सि.सि टि.भी जडान गरी सुरक्षा निकायको सयहोगमा नियमित गस्तीका लागि सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरिने छ ।
१८. खजुरा गाउँपालिकाबाट गरिने विविध कार्यक्रमहरूको खर्चलाई मितव्ययी तथा एकरूपता कायम गर्न खर्च मापदण्ड बनाई लागु गरिनेछ । ५ बर्षे खरिद गुरुयोजना तयार गरिनेछ र सोही आधारमा बार्षिक खरिद योजना बनाई लागु गरिनेछ । सुशासनमा जोड दिनुका साथै भ्रष्टाचारमा शून्य सहशिलताको नीति लिइनेछ ।
१९. पालिकाको समग्र तथ्याङ्क अध्यावधिक गरी तथ्याङ्कको आधारमा आयोजना तर्जुमा र नतिजाको आधारमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरी पालिकाको गतिविधि प्रभावकारी बनाइनेछ ।
२०. स्थानिय तह संचालनका लागि आवश्यक पर्ने थप नीति, आवधिक योजना तथा गुरुयोजना र कानूनको तर्जुमा गरी गाउँपालिकाको कार्यलाई थप व्यवस्थित बनाइनेछ ।
२१. खजुरा गाउँपालिका प्रत्येक वडा कार्यालयमा सर्वसाधारणका लागि फ्रि वाइफाइ र इन्टरनेटको व्यवस्थाका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिने छ ।
२२. गाउँपालिका नगर प्रहरीको भर्ना गरी पालिकाको सुरक्षा तथा व्यवस्थापन लाई सुदृढ गरिने छ ।
२३. अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र शाखा प्रमुख सँग कार्यसम्पादन सम्झौता गरी नतिजामा आधारित रही दण्ड पुरस्कारको व्यवस्था गरिने छ ।
२४. आन्तरिक पर्यटनलाई प्रवर्धन गर्न तथा अनुभव संगाल्न कर्मचारीलाई पर्यटन काजको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिने छ ।
२५. अभिलेखका आधारमा सहिद परिवार वेपत्ता परिवार घाइते परिवार द्वन्द्व पिडित परिवार विपन्न गरिव परिवारलाई पालिकाबाट प्रदान गरिने सेवासुविधालाई विषेश प्राथमिकता दिन नागरिक परिचय पत्र उपलब्ध गराइने छ ।
२६. पालिका भित्र भए गरेका कामहरूको प्रगति विवरण प्रकाशमा ल्याउन अर्धवार्षिक रूपमा पालिका बुलेटिन र बार्षिक रूपमा पालिका स्मारीका प्रकाशित गरिने छ ।

२७. सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन जनशक्ति व्यवस्थापन योजना (ONM) अनुसार कर्मचारी व्यवस्थापन गरी सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाईनेछ।

राजस्व र वित्तिय व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. कर प्रणालीलाई स्वच्छ र पारदर्शि बनाउदै स्वेच्छक करबुझाउने परिपाटिको विकास गर्न सबै व्यवसायिहरुलाई चालु आ.व भित्र दर्ताका लागि विशेष पहल गरिने छ।
२. गाउँपालिका बाहिर दर्ता भएका तर गाउँपालिका क्षेत्रभित्र काम गर्ने राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संघ सहकारी निर्माण व्यवसायि सप्लायर्सहरुलाई सूचिकृत गराइ करको दायरमा ल्याइने छ ।
३. गाउँपालिका भित्र सञ्चालनमा रहेका साना व्यवसाय, व्यवसायिक, कृषि तथा पशुपंक्षी लघु उद्योग लाई सूचिकृत गरि करको दायरामा ल्याइने छ ।
४. गाउँपालिका भित्र रहेका सहकारी वित्तिय संस्था उद्योगहरु लाई सूचिकृत गरिने छ ।
५. प्रगतिशिल करको अवधारणालाई अगाडि बढाइ बढि कर तिर्ने लाई सम्मान तथा पुरस्कृत गरिने छ ।
६. करका दर हरु लाई निश्चित विन्दुमा राखि दायरा विस्तार गर्दै अगाडी बढिने छ ।
७. वन पैदावार, कृषिजन्य, उत्पादन, पशुजन्य उत्पादनको निकासी पैठारीलाई करको दायरमा ल्याइने छ ।
८. सम्पूर्ण क्षेत्रलाई सूचिकृत गर्न तथा करको दायरमा ल्याउन आवश्यक निति तय गरि छुट दिइनेछ।
९. गाउँपालिकामा सुचिकृत नभएका व्यवसायहरुलाई अनिवार्य सुचिकृत गर्न लगाएर मात्र भुक्तानी दिइनेछ।
१०. विभिन्न कबाड सामान निकासीका लागि कार्य अगाडी बढाइनेछ।

संस्कृति तथा पर्यटन सम्बन्धी:

१. खजुरा प्रज्ञा प्रतिष्ठान मार्फत सबै जातजातीको भाषा, साहित्य, कला र संस्कृति, मेला जात्राको संरक्षणमा जोड दिन आवश्यक व्यवस्था गरिने छ ।
२. सबै जातजाति र धर्म प्रति आस्था राख्नेहरूको धार्मिक स्थलको निर्माण व्यवस्थापन र सञ्चालनका लागि आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराइने छ ।
३. विभिन्न धर्म र जातजातिले आफ्नो धर्म संस्कृति अनुसारको संस्कार गर्नमा प्रोत्साहन गरिने छ ।
४. सबैको कला संस्कृति र परम्परा झल्काउने भेष भुषा, बाजागाजा र धार्मिक ग्रन्थहरूसमेत एक थलोमा देख्न सकिने गरि गाउँपालिकामा एक कला संग्रालयको निर्माण गरिने छ ।
५. पालिका भित्र रहेका विभिन्न भाषाहरूको संरक्षण र सम्बर्द्धनका लागि स्थानीय पाठ्यक्रममा समावेश गरिने छ ।
६. पालिका स्तरीय पर्यटन विकास बोर्डको स्थापना गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिने छ ।
७. पर्यटकहरूलाई खजुरामा आकर्षित गर्न विभिन्न ठाउँहरूमा अवलोकनयोग्य स्थानहरू र पालिका अन्तर्गत सञ्चालीत होमस्टे लगायतका स्थानहरूमा पर्यटकहरूको आकर्षण बढाउने कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
८. घियाको कान्तिपुर स्थित बधुवा ताल, ताललाई स्तरोन्नति गर्दै पर्यटकिय स्थलको रूपमा विकास गरिने छ । मुक्त कमैया समाजलाई थारु होमस्टे बनाउन सहयोग गर्ने ।
९. बैजनाथ पालिकाको सिमानाबाट मानखोलाको तिरैतिर भारतको सिमाना सम्म रिडगरोडको अवधारणाका साथै मानखोलामा तटबन्धन सँगै पर्यटकिय उद्यान निर्माणका लागि दिर्घकालिन योजना बनाउन आवश्यक समन्वय तथा पहल गरिने छ ।
१०. लक्ष्मीनारायण धाम निर्माण गरि धार्मिक पर्यटकीय स्थल निर्माण गरिने छ ।
११. लोपोन्मुख कला र सिपको संरक्षणमा जोड दिने साथै परम्परागत मेला जात्रा इदगाहको आधुनिकरण र व्यवस्थापनमा जोड दिइने छ ।
१२. किरन नालामा भएको गोहीलाई संरक्षणका लागि संरक्षण समितिको निर्माण गरि उचित व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेको विनियोजन गरिने छ ।
१३. मानखोला र किरन नालामा शवदाह अन्त्यष्टिका लागि घाटको व्यवस्थापन गरिने छ ।
१४. पराम्परागत सिपको संरक्षण गरि आयआर्जन सँग आवद्ध गराइने छ

खानेपानी तथा सरसफाई

१. खानेपानी र सरसफाई कार्यक्रम अन्तर्गत पानीको गुणस्तर चेकजाच तथा पानी शुद्धिकरण गर्ने कार्यक्रम अगाडी बढाउनुका साथै संघिय खानेपानी तथा ढलनिकास योजना अन्तर्गत खजुरा खानेपानी आयोजनालाई पुनर्निर्माण र विस्तार गर्न सहकार्य गर्ने ।
२. प्रदेश खानेपानी तथा ढलनिकास निर्माणाधिन आयोजनाहरूलाई छिटो छरितो कार्यान्वयनको लागि अगाडि बढाउन पहल गरिने छ ।
३. आर्सेनिक युक्त पानी भएको र सतहमुनी पानी नभएको कारण खानेपानीको समस्या झेलिरहेका बस्तीहरूको पहिचान गरि तत्काल खानेपानीको समस्या समाधान गर्न बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
४. सबै वडाहरूमा ओभर हेड खानेपानि टंकि निर्माण गरि सहज रूपमा पिउने पानिको व्यवस्थाका लागि संघ, प्रदेश सरकारको लगानी सुनिश्चित गरि कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । खानेपानीको पाइपलाईन विस्तार गर्न पालिका स्वरोजगार कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
५. प्रत्येक घर टोल बस्तिमा पुर्ण सरसफाईका सुचकहरू लागु गरिने छ ।
६. बजार क्षेत्रमा व्यवस्थित गर्न ढल निकासको लागि गुरु योजना बनाई निर्माण कार्य अगाडी बढाईने छ ।
७. एक घर एक धारा अभियान संचालन गर्दै खानेपानी स्रोत नभएका परिवारलाई धारा (नल्का) उपलब्ध गराइनेछ ।
८. फोहर लाई मोहरमा रूपान्तरणका लागि फोहर सङ्कलन देखि नै अलग अलग गरि निजि क्षेत्रको सहकार्यमा आय आर्जन हुने गरि कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
९. फोहर व्यवस्थापनको लागि व्यवस्थित ल्यान्ड फिल्ड साइडको निर्माण गरिनेछ
१०. पानीको स्रोतको संरक्षण र संवर्द्धन गरी स्थानीय बासीलाई स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
११. यस वर्षदेखि बजारको फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि ल्याण्डफिल्ड साईट निर्माण कार्य आगाडी बढाईने छ ।
१२. सबै स्वास्थ्य संस्थामा हुने फोहोरलाई व्यवस्थापन गर्न विशेष व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१३. प्रत्येक घरमा फोहोरमैलाको वर्गिकरण गरी कम्पोष्ट मल बनाउने तालिम संचालन गरिनेछ ।

१४. अत्यन्तै भिडभाड हुने स्थानहरूमा साझेदार संस्थाहरूको सहयोगमा यात्रु तथा बटुवाहरूका लागि सार्वजनिक पिउने पानीको व्यवस्था मिलाईने छ ।

वन,वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन :

१. उद्योग तथा कलकारखाना सञ्चालन गर्दा वातावरणीय पक्षलाई पालना गरिएको नगरिएको अनुगमन गर्न विशेष ध्यान दिइने छ ।
२. सामुदायिक वनलाई संरक्षण गर्दै त्यस्ता वनमा जडीबुटि खेतिका लागि सहकार्य गरिने छ ।
३. विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।
४. वातावरण संरक्षण गर्न सडक छेउछाउमा वृक्षारोपण गरिने छ ।
५. विपद् व्यवस्थापन कोषमा यस पटक पनि प्रयास रकम विनियोजन गरि सम्भाव्य विपत्ति र विपत्त पश्चात हुने क्षति न्युनिकरण र राहत तथा पुनर्स्थापन कार्यलाई प्रभावकारी ढङ्गले निरन्तरता दिइने छ ।
६. प्रदेशसँगको सहकार्यमा निजी तथा सामुदायिक वन प्रवर्धन र विकासका लागि वृक्षारोपण गर्न आवश्यक कार्यक्रम लागु गरिने छ ।
७. वृक्षारोपण तटबन्ध र अन्य तरिकाबाट भूक्षय नियन्त्रण गरि कृषियोग्य जमिन र बसोबास क्षेत्रको संरक्षण गर्न कार्यक्रम तय गरि लागु गरिने छ ।
८. एक वडा एक नर्सरी स्थापना गरि बोटबिरुवा, फलफुलका बिरुवा उत्पादन गरि वितरणको व्यवस्था गरिने छ ।
९. मानखोला लगायत अन्य नदि नाला बाट हुने बिनाश रोक्न पक्की तथा जैविक तटबन्धनको कार्य अगि बढाइने छ ।
१०. यस पालिकाको वडा नं.१ को वोडर क्षेत्र र वडा नं ६,७ मा जङ्गलि जनावरको अतिक्रमण रोक्न तारबारको व्यवस्था गरिने छ ।
११. विपद् न्युनिकरणका लागि स्थानिय विपद् व्यवस्थापन केन्द्र लाई सबल सक्षम तालिम प्राप्त जनशक्तिको व्यवस्थापन गरि विपद् पुर्व , विपद् जादा, विपद् पछिको सचेतना राहात , उद्धार पुर्नलाभ कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
१२. स्थानीय तह, निजी क्षेत्र, गैर सरकारी संघसंस्था तथा समुदायको समन्वयमा एक गोदाम घर निर्माण गरी विपद्का व्यवस्थापनका लागि आवश्यक सामग्री भण्डारण गरिने छ। खोज, उद्धार र राहतको व्यवस्थाका लागि एकीकृत रूपमा कार्य गरिने छ।

१३. उत्थानशील विकास उन्मुख खजुरा गाउँपालिका भन्ने नारालाई आत्मसात गर्दै खजुरा गाउँपालिकाको स्थानिय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण लागु गरिने छ । जलवायु उत्थानशील समाजको विकास गरी खजुरा गाउँपालिकाको सामाजिक, आर्थिक सम्बृद्धिमा योगदान पुर्याउन विषय क्षेत्रगत तथा अन्तर विषय क्षेत्रगत नीतिगत, रणनीति तथा कार्यनीतिहरूमा विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तनका विषयहरूलाई मुलप्रवाहिकरण गर्दै लगिनेछ ।
१४. विपद् सम्बन्धि पुर्व सुचना, विपद् जाँदै गर्दाका सुचना खजुरा गाउँपालिकाको वेबसाईटमा राखी जनतालाई जानकारी गराईनेछ ।
१५. प्रस्तावित भु उपयोग नीति अनुसार भुमिको वर्गिकरण गरि भवन आचार सहितालाई पुर्ण लागु गर्दै बढ्दो खण्डीकरण, पल्टीङ्गलाई निरुसाहित गर्दै खेति योग्य जमिनको संरक्षण गरिने छ । विपद्बाट उच्च जोखिममा रहेका बस्तीहरूलाई स्थानान्तरण गर्ने नीति लिइनेछ ।
१६. आगलागी, हावाहुरी, सडक दुर्घटना न्युनिकरणका लागि विभिन्न सचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
१७. राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघसंस्थाहरुबाट प्राप्त हुने राहत सहयोग तथा कार्यक्रमलाई एकद्वार प्रणालीबाट संचालन गर्न सहजिकरण गरिनेछ ।

उद्योग व्यापार, घरेलु तथा साना उद्योगका सम्बन्धमा:

१. टोलटोलमा घरेलु तथा साना कुटी, उद्योग सञ्चालनका लागि बजेटको व्यवस्था गरि साना तथा पराम्परागत सिपमा आधारित घरेलु उद्योग सञ्चालनका लागि प्रोत्साहन गरिने छ
२. स्थानीय स्तरमा उत्पादित सामानहरूको बजारिकरणको सुनिश्चितता प्रदान गर्न सहयोग पुग्ने गरि कार्यक्रम तथा बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
३. विदेशबाट फर्किएका युवाहरूमा रहेको सिपको विवरण रोजगार सूचना केन्द्रमा अद्यावधिक गरि जनशक्तिलाई स्थानीय तह भित्र उपलब्ध हुने निर्माण सेवा, व्यवसाय, उद्योग, कृषि लगायतका क्षेत्र तथा रोजगारदाताहरू सँग समन्वयगरि रोजगार प्रदान गर्न सहजिकरण गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

४. सहकारिलाई गाउँपालिकाको समग्र अर्थतन्त्रमा आर्थिक वृद्धिको एक अंशको रूपमा लिइ सक्षम बनाइने छ ।
५. गाउँपालिकामा रहेका सहकारिहरू लाई बैज्ञानीक तथा समयसापेक्षरूपमा अगाडि बढाउनका लागि गा पा मा सहकारि विकास समितिको गठन गरिने छ ।
६. संघिय सरकारले तय गरेको “मुलुकको विकास र समृद्धि विषेश अभियान दशक २०७९-२०८९” अन्तर्गत आफ्नो विशेष उत्पादनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिने छ ।
७. पालिका भित्र स्वदेशी वस्तुको उत्पादन प्रयोग गर्न निजि क्षेत्रले संचालन गरेका मेक इन नेपाल तथा मेड इन नेपाल जस्ता अभियानलाई स्थानीय स्तरका वस्तुको उत्पादन र बजारिकरणमा सहयोग गर्ने कार्यक्रम लागु गरिने छ ।
८. संघिय सरकारको युवा उद्यमशिलता विकास र नव प्रवर्तन प्रवर्तन गर्ने कार्यक्रम बनाइ लागु गर्न स्टार्ट अप व्यवसायमा सुरुवाती पुजी उपलब्ध गराउन पालिकाबाट ऋणको बिमा गर्न आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गरिने छ ।
९. पालिकाले प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा स्थानिय उद्मीहरूलाई फलफुल खेती गर्न र फलफुलको जुस तथा वाइन उद्योग खोल्न प्रोत्साहन गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिने छ ।
१०. स्थानीय उत्पादन जस्तै बेसार अदुवा लसुन धनियाँ जीरा खुर्सानी जस्ता मसलाजन्य वस्तुको उत्पादन बृद्धि गरि गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिने छ ।
११. अति विपन्न र सिमान्तकृत वर्गका लागि निजी क्षेत्रसँग समन्वय गरी कार्यस्थलमा आधारित रोजगारी सिर्जना गर्ने कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिने छ ।
१२. संघिय सरकारको एक घरपरिवार एक रोजगार, एक वस्ती एक आर्थिक पहिचान, एक वडा एक बजारको अवधारणा कार्यन्वयन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्थापन गरिने छ ।
१३. संघिय सरकारको प्रदेश तथा स्थानिय तहको लागत साझेदारी र निजि क्षेत्रसँगको सहकार्यमा नवप्रवर्तनमा आधारित आर्थिक विकास कार्यक्रमकाका लागि तोकिएका कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गरि प्रभावकारी बनाउन आवश्यक बजेट विनियोजन गरिने छ ।
१४. घरेलु तथा कृषि औजार उत्पादन गर्ने व्यवसायीहरूका आरन सुधार कार्यक्रमका लागि आवश्यक सहयोग गरिने छ ।
१५. स्थानिय उद्योगी र व्यवसायीहरू सँग सहकार्य गरि पालिकामा उद्योग धन्दाका लागि निर्माणाधिन औधोगिक ग्रामको पुर्णता गरि लगानी वातावरणका लागि लगानी सम्मेलनको आयोजना गरिने छ । उद्योग स्थापनाका लागि आवश्यक अनुकूल वातावरण तयार गरिने छ ।

१६. परम्परागत शिप कलाको सरक्षण र प्रोत्साहन गरि घरेलु, साना उद्योग, स्थानिय उत्पादनको प्रशोधन , बजारिकरण गर्न चाहाने व्यक्ति समुह सहकारिलाई अनुदान र प्राविधिक सहयोग गरिने छ ।
१७. पालिका क्षेत्रभिन्न संचालनमा रहेका उद्योग, कलकारखानाहरुलाई बढावा दिदै थप उद्योग कलकारखाना संचालनमा ल्याउन उद्योगी र लगानीकर्ताहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । सञ्चालनमा रहेका उद्योग, फर्म तथा पसलहरुको दर्ता नवीकरण, नियमित अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गरिनेछ ।
१८. खजुरा गाउँपालिका क्षेत्रमा कम्तिमा २०० जनालाई प्रत्यक्ष रोजगारी दिने खालका उद्योग स्थापन गर्न चाहेका आवश्यक सहयोग सहजिकरण गर्ने र ५ वर्ष सम्म कुनै कर नलिने निति अवलम्बन गरिने छ ।
१९. उद्योग तथा वाणिज्य क्षेत्रको विकास र विस्तारका लागि सार्वजनिक नीजि साझेदारी (पि.पि.पि.) को अवधारणलाई आत्मसाथ गरिनेछ । लगानीकर्तालाई पुरुस्कृत तथा सम्मान गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
२०. नियमित बजार अनुगमन र बजार नियमन कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाईनेछ । उपभोक्ता शिक्षा, जागरण र संचेतिकरणका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी बजार अनुगमन गर्दै उपभोक्ता हितको संरक्षण र प्रवद्धन गरिनेछ ।
२१. कालाबजारी, एकाधिकार, कृत्रिम अभाव सिर्जना गर्ने र प्रतिस्पर्धा नियन्त्रण जस्ता कार्यको अन्त्य गर्दै व्यापारिक नैतिकता र अनुशासन कायम गरि उपभोक्ता हित संरक्षण गर्ने नीति लिइनेछ ।

सहकारी

१. पालिका स्तरमा क्रियाशिल सहकारीको एक संजाल निर्माण गरिने छ ।
२. स्थानिय आर्थिक कृर्याकलाप सञ्चालनका लागि सार्वजनिक, निजी र सहकारी तीनखम्बे अर्थनीति अवलम्बन गरिनेछ ।
३. सहकारी संघ संस्थाको क्षमता अभिवृद्धिका लागि सहकारी शिक्षा, नेतृत्व विकास र व्यवस्थापन तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।

४. एक वडा एक विषयगत सहकारी संस्था कार्यक्रम सञ्चालनका लागि प्रकृया अगाडी बढाईनेछ ।
५. पालिका स्तरीय सहकारी बोर्डको गठन गर्न नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ । साथै सहकारी संस्थाहरुको अनुगमन र मुल्याङ्कनलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाईनेछ ।
६. उत्पादनमा आधारित सहकारी संस्थाहरुको प्रवृद्धन गरिनेछ । साथै सार्वजनिक, निजी र सहकारी साझेदारी सम्भावनाका क्षेत्रहरु पहिचान गरिनेछ ।
७. सबै सहकारी संस्थाहरुको एकीकरण कार्यमा जोड दिइनेछ साथै आवश्यक ऐन नियमहरुको तर्जुमा गरिनेछ ।
८. सहकारी सम्बन्धी एकीकृत आधारभूत तथ्याङ्क तयार गर्न तथा नियमनलाई प्रभावकारी बनाउन प्रविधिको प्रयोगमा जोड दिईनेछ ।
९. सहकारी संस्थाको संस्थागत सुदृढिकरण र प्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरुका क्षमता विकास सम्बन्धी प्रशिक्षणका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
१०. गरिब, विपन्न, शैक्षिक बेरोजगार र रोजगार गुमाएका युवाहरुलाई सहकारी संस्था मार्फत कर्जा प्राप्त गरी साना तथा घरेलु उद्योग स्थापना गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
११. कृषक तथा उद्यमीहरुले उत्पादन गरेको समग्रीलाई सहकारीहरु मार्फत बजारीकरण गर्नका लागि आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराईने छ ।
१२. गरिबी न्यूनिकरणका लागि कृषि, पशु, व्यवसायका क्षेत्रमा उत्पादन तथा रोजगार मुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्न चाहने सहकारीहरु सित लागत साझेदारी कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।
१३. सहकारीले कृषिमा आधारीत उद्योगहरु सञ्चालित गरेमा त्यस्ता सहकारीहरुलाई विशेष अनुदानको व्यवस्था गर्ने ।
१४. वडाहरुमा उत्पादित कृषि बस्तुहरु खरिद गर्न गाउँपालिकामा क्रियाशिल सहकारीहरुमध्ये कृषि उपज खरिद गर्न चाहने सहकारीलाई सहूलियतपूर्ण ऋण उपलब्ध गराउन सहजिकरण गर्ने ।

न्यायिक समिति सम्बन्धि:

- १.पालिकामा न्यायिक समितिका पदाधिकारीहरूको क्षमता विकास गरी न्यायिक निरूपणको कार्यलाई अझै प्रभावकारी बनाइने छ ।
- २.मेलमिलाप संयोजककालागि क्षमता विकास तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।
- ३.प्रत्येक वडा स्तरमा वर्तमान कानूनको प्रावधानहरूको सम्बन्धमा कानुनी चेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- ४.मेलमिलाप केन्द्रहरूको भौतिक क्षमताको विकास तथा व्यवस्थित गर्दै लगिने छ ।
- ५.न्यायिक समितिलाई सुव्यवस्थित चुस्त दुरुस्त एवम् मेलमिलापको भरपर्दो माध्यम बनाइने ।
- ६.मेलमिलाप सम्बन्धि अन्तर पालिका/प्रदेश पारस्परिक अध्ययन भर्षण गर्दै सिकाई आदान प्रदान गराईने छ ।
७. वडा अध्यक्ष सचिव र मेलमिलाप संयोजकहरूलाई अभिमुखीकरण गरिने छ ।
८. मेलमिलाप कर्ताहरूलाई पूर्णताजगी तालिमका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिने छ ।
९. इजलास व्यवस्थापन तथा मेलमिलापको कार्यलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
१०. सबै वडामा मेलमिलाप कर्ताको व्यवस्था गरि न्यायमा समान पहुच पुर्याउन सहयोग गरिने छ ।
११. सहज पहुँचयुक्त न्याय प्रणालीको प्रवर्द्धनका लागि न्याय सम्पादनलाई छिटोछरितो, सरल, सुदृढ, व्यवस्थित, प्रभावकारी र समय सापेक्ष बनाईने छ ।
१२. न्यायिक समितिबाट सम्पादन गरिने न्याय प्रणालीलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिने छ ।
१३. मेलमिलापकर्ताहरूका लागि उच्च स्तरीय तालिमको व्यवस्थापन गरिने छ ।
१४. उत्कृष्ट संयोजक र मेलमिलापकर्ताहरूको लागि पुरस्कार कार्यक्रम लागु गरिने छ ।

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण नीति:

१. जेष्ठ नागरीकको स्वास्थ्य परिक्षण सुविधा प्रदान गर्न प्रत्येक महिनामा एक पटक हरेक वडामा घुम्ति टोली खटाउन आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ , जेष्ठ तथा अपाङ्ग नागरीकहरूलाई स्वास्थ्य जाँच गर्न निशुल्क स्वास्थ्यकर्मि सेवा घरघरमा पुर्याइने छ ।

२. सम्पत्तिमा दम्पतिको सम्मान अधिकार सुनिश्चितताका लागि एकल र संयुक्त पुजि बनाउँदा सिफारिसनमा लाग्ने रकम छुट दिइने छ ।
३. जेष्ठ नागरिकका लागि प्रदान गरिने सामाजिक सुरक्षा भत्ता सहजरूपमा उपलब्ध गराउन सम्बन्धितको बैंक खातामा सिधै उपलब्ध गराइने छ ।
४. अपाङ्ग, विपन्न, दलित महिला अल्पसंख्यक बालबालिका लगायत लक्षित वर्गका लागि जीवनस्तर परिवर्तन गर्न उत्पादनमुलक तालिम चेतना अभिवृद्धि तालिम साना तथा घरेलु उद्योग सञ्चालनका लागि बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
५. अपाङ्गमैत्री पालिका घोषणा गर्नका लागि पुरा गर्नुपर्ने सूचकहरू पार गर्न आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
६. उपाध्यक्ष सँग एकल महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरि आत्मनिर्भर बनाउन आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
७. विभिन्न राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संघसंस्थाहरू सँग सहकार्य समन्वय गरि लक्षित वर्ग, गरिविको रेखामुनी रहेका परिवारहरू, महिला, युवा, बालबालिका, मधेशी, मुस्लिम सिमान्तकृत तथा अल्पसंख्यकसमुदायलाई चेतना अभिवृद्धि गर्दै सामुहिक उत्पादन, रोजगार, स्वरोजगार, उत्पादनमुलक तालिम तथा मानववेचविखन महिला हिंसा, लागुऔषध दुर्व्यसनीलाई नियन्त्रण गर्न आवश्यक योजना बनाइ लागु गरिने छ ।
८. मधेशी तथा मुस्लिम समुदायका महिलाहरूलाई सशक्तिकरण गर्न विपेश कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
९. आर्थिक उत्पादनमा प्रत्यक्ष संलग्नता बढाउने उद्देश्यका साथ लघुउद्यम विकास कार्यक्रम बाट विभिन्न सिपहरूको तालिम संचालन गरिने छ ।
१०. हाल विभिन्न समुहका नाममा जथाभावी रूपमा ऋण लिने र दिने प्रचलनको अन्त्य गरि सहूलियत व्याज दरमा व्यस्थित र सहज रूपमा ऋण उपलब्ध गराउन पहल गरिने छ ।
११. किशोरकिशोरी मैत्री गरिव तथा लैङ्गिक मैत्री पिछडिएका जनता मैत्री र वातावरण मैत्री सुशासन व्यवस्था लागु गरिने छ ।
१२. उपाध्यक्ष सँग किशोरी हातेमालो कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिदै बजेट विनियोजन गरिने छ ।
१३. स्थानिय स्तरमा हुने सबै नीति निर्माण कार्यमा महिलाको अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित तथा लैंगिक समानता कायम गरी असल अभ्यासको अनुकरण गरिने छ ।

१४. महिलाको श्रम र समयको बचत गर्ने प्रविधिको प्रयोगमा जोड दिई सबै क्षेत्रमा समान रूपमा अबसर, पहुँच, प्रतिफल र लाभ सुनिश्चित गरिने छ ।
१५. बालश्रम र बाल विवाहमुक्त गाउँपालिका बनाउन सडक नाटक, सचेतना कार्यक्रम, अभिभावक सँग अन्तरक्रिया गरिने छ ।
१६. समाजमा पिछडिएका विपन्न महिलाहरूको आय आर्जनमा सुधार ल्याउन मागका आधारमा विभिन्न सीपमूलक तथा आयमूलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ ।
१७. गाउँपालिकाको बजेटलाई लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट बनाइनेछ । जेण्डर अडिटको व्यवस्था गरिने छ ।
१८. गाउँपालिका क्षेत्रमा हुने घरेलु हिंसा तथा लैङ्गिक हिंसालाई निरुत्साहित गर्न विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिने छ ।
१९. अन्तराष्ट्रिय नारी दिवस तथा तिज जस्ता महिला विशेष कार्यक्रमहरूलाई सचेतना अभिवृद्धिमूलक कार्यक्रमका रूपमा मनाइनेछ ।
२०. निजामती सेवामा महिलाहरूको पहुँच बढाउन लोकसेवा तयारी कक्षाहरू सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
२१. उपाध्यक्ष सँग आमा बचाउ छोरी हुर्काउ कार्यक्रम अन्तर्गत लैंगिक विभेद अन्त्य गर्न छोरी जन्माउने आमालाई प्रोत्साहन स्वरूप पोषणभत्ता कार्यक्रमका लागि बजेट विनियोजन गरिने छ ।
२२. व्यास घरेलु हिंसा , बाल विवाह , मानव बेचबिखन , दाइजो प्रथा , बहुविवाह लैंगिक हिंसा जस्ता प्रथाको न्यूनिकरणको लागि वहस पैरवी तथा चेतनामूलक कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्नुका साथै महिला हिंसा पिडितको राहात, उद्धार, निशुल्क कानुनी सहायता, मनोसामाजिक परामर्श र सिपमूलक कार्यक्रमको लागि आपतकालिन कोष स्थापना गरिनेछ ।
२३. घरेलु हिंसालाई निरुत्साहित गर्दै प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रममा अधिकांश महिलाहरूलाई सहभागी गराईने नीति लिइनेछ ।
२४. मानसिक सन्तुलन बिग्रेका बालबालिका तथा महिलाहरूलाई संरक्षण गृहसम्म पुर्याउन र उक्त अवधिमा निजहरूलाई खाना खर्चको समेत आवश्यक प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
२५. जेष्ठ नागरिकहरूलाई प्रोत्साहन गर्न अन्तराष्ट्रिय जेष्ठ नागरिक दिवस जस्ता कार्यक्रमहरूलाई उहाँहरूको अधिकार प्राप्तितर्फ केन्द्रित गरी मनाउने व्यवस्था गरिनेछ ।
२६. जेष्ठ नागरिकलाई उहाँहरूका हक अधिकारबारे जानकारी गराई उहाँहरूलाई अत्मनिर्भर तथा सम्मानका साथ बाँच्न सक्ने वातावरण सिर्जना गर्न विभिन्न चेतनामूलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ । साथै जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईने छ ।

२७. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई सेवामा विशेष प्राथमिकता दिई सिफारिस लगायतका सेवासुविधाहरू तथा सहायक सामग्रीहरू निशुल्क उपलब्ध गराईनेछ ।
२८. फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरूको आत्मसम्मान र उच्च मनोबल कायम राख्न र महिला सशक्तिकरणका लागि महिला उद्यमसिलता विकास कार्यक्रम संचालन गर्न बजेटको विनियोजन गरिनेछ ।
२९. सबै प्रकारका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लागि स्वास्थ्य उपचार, सहयोगी सामग्रीको व्यवस्थापन र आयआर्जनका कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुका साथै सार्वजनिक भौतिक संरचना तथा यातायातका साधन अपाङ्गमैत्री बनाईनेछ ।
३०. सडक बालबालिका अनाथ असहाय, अशक्त, अपाङ्गता भएका र विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाहरूको लागि खानपान, स्वास्थ्य, तथा सुरक्षाको लागि उपयुक्त मापदण्ड बनाई त्यसको सेवालाई सहज र प्रभावकारी बनाईनेछ ।
३१. बालमैत्री स्थानीय शासनको आवश्यक पूर्वाधार तथा बालअधिकार सूचकहरू पूरा गर्न आवश्यक स्रोत साधनको व्यवस्थापन, बालमैत्री वडा, बालमैत्री पालिका घोषणा गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
३२. ज्येष्ठ नागरिकको सामाजिक तथा आर्थिक हक अधिकार संरक्षणको लागि ज्येष्ठ नागरिक संरक्षण नीति तर्जुमा गरी उहाँहरूलाई सम्मान, आदर र सहजताको लागि विभिन्न सेवा र सुविधामा विशेष छुट र सहूलियतको व्यवस्था गरिनेछ ।
३३. ज्येष्ठ नागरिकले समाज र राष्ट्रको लागि पुर्याएको योगदानको आधारमा सम्मान र आदर गर्नुका साथै ज्येष्ठ नागरिकको ज्ञान, सीप र अनुभवलाई उपयोग गर्न अन्तरपूस्ता सीप हस्तान्तरण, छलफल र अन्तक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरि बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
३४. ज्येष्ठ नागरिकलाई मध्यनजर गरी व्यवस्थित दिवा सेवा संचालन गरिनेछ ।
३५. पालिका स्तरीय महिला समिति गठन गरिने छ ।
३६. पालिका स्तरीय दलित समिति गठन गरिने छ ।
३७. हिंसा पिडित बालबालिका, विद्यालयका किशोर किशोरी, संचारकर्मी, कानुनी सचेतना सहित, बालविवाह न्युनिकरण गर्न बालबालिकासँग पालिका उपाध्यक्ष कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
३८. गाउँपालिकामा खरको छाना रहित सुरक्षित आवासको व्यवस्था गर्न घरधुरी सर्वेक्षण गरि अतिविपन्न परिवारबाट यस कार्यक्रमको थालनी गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिने छ ।

सामाजिक सुरक्षा ,गरिवी निवारण तथा रोजगार:

१. विभिन्न मन्त्रालयबाट संचालन हुने व्यवसायिक तालिम एवं गरिवी निवारण सम्बन्धी कार्यक्रमलाई लागु गर्न आवश्यक समन्वय गरि लागु गरिने छ ।
२. वैदेशिक रोजगारमा जानु पूर्व निम्न वर्गका युवायुवतीहरूलाई सिप मुलक तालिम निःशुल्क सिकाउने व्यवस्था गरिने छ ।
३. संघ तथा प्रदेश सरकारको समन्वयमा पालिकाभिन्न रहेका तालिमयोग्य जनशक्तिलाई उनीहरूको क्षमता र रुची अनुसारको तालिम प्रदान गर्न आवश्यक सहजिकरण तथा समन्वय गरिने छ ।
४. श्रम सहकारी मार्फत विभिन्न सीपमूलक तालिम प्रदान गर्नुका साथै श्रमिकहरूलाई मागका आधारमा विभिन्न परियोजना निर्माण कार्यमा खटाउन संघिय र प्रदेश सरकार सँग समन्वय र सहकार्य गरिने छ ।
५. न्यून आय भएका श्रमिक र गरिव परिवारको पहिचान गरी खाद्य सुरक्षा परिचय पत्रको व्यवस्था गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिने छ । सो परिचय पत्रका आधारमा सुपथ मुल्यको पसल सञ्चालन गरि सहूलियत दरमा खाद्य सामाग्री उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाईने छ ।
६. पालिका भित्रका कुनै पनि नागरिक बैदेशिक रोजगारको सिलसिलामा निधन भएमा सोको परिवारलाई विशेष आर्थिक सहयोग व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
७. गरिव परिवारको एकिकृत सूचनाको लागि गरिव घरपरिवारक सूचाना प्रणाली निर्माण गरी पालिकाले गरिव परिचय पत्र वितरण गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिनईनेछ । संघिय सरकारको निरपेक्ष गरिविको रेखामुनी रहेका दलित समुदायका श्रम योग्य जनशक्तिलाई सिपमुलक तालिम दिइ स्वरोजगार बनाउन परम्परागत पेशा ज्ञान र सिपमा आधारित व्यवसायका अतिरिक्त अन्य व्यवसाय सञ्चालनका लागि प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रममा थप सेवा सुविधा प्रदान गर्ने गरि बजेट विनियोजन गरिने छ ।
८. भूमिहिन दलित सुकुम्वासी र अल्पसंख्यक समुदायद्वारा स्थापित सहकारी संस्थाहरू मार्फत सञ्चालन हुने कृषि पशुपालन तरकारी खेती ग्रामिण उद्येम व्यवसाय सञ्चालनका लागि अधिकतम पाँच प्रतिशत सहूलियत व्याज दरमा कर्जा दिने संघिय सरकारको कार्यक्रममा थप सुविधा दिइ लागु गरिने छ ।

९. गरिवलाई रोजगार र स्वरोजगारको अवसर प्रदान गर्न अति विपन्नताका आधारमा प्राथमिकीकरण गरि क्षमता विकास र सिपमूलक तालिम दिने कार्यक्रमका लागि बजेट विनियोजन गरिने छ ।
१०. समाजमा रहेका बेसहारा असाय व्यक्तिहरुका लागि संरक्षण गर्न एक साझा आवाश निर्माण गरि खाने बस्ने व्यवस्था गरिने छ ।
११. सडक बालबालिका बेसाहरा टुहुरा अति विपन्न , द्वन्द प्रभावित बालबालिकाहरुलाई आवाशिय विद्यालयमा राखि कक्षा १२ सम्म नि शुल्क शिक्षा दिईने छ ।
१२. घरेलु हिंसा पिडित महिलाका लागि सेवा केन्द्र स्थापना गरि माग अनुसारको सिप प्रदान गरिने र आय आर्जनका लागि निश्चित रकम टोकन मनि प्रदान गरि पुर्न स्थापना गरिने छ ।
१३. समाजमा रहेका बालश्रम , जातिय विभेद , बालबिबाह जस्ता बिषयमा स्थानिय सरकार र टोलविकास संस्थाहरु बाट सचेतना मुलक कार्यक्रम गरिने छ ।
१४. प्रत्येक वडामा जेष्ठ नागरिक सेवा केन्द्र स्थापना गरि दिवा भेटघाट स्वास्थ्य सेवा मनोरञ्ज कार्यक्रमका लागि बजेट व्यवस्थापन गरिने छ ।
१५. एकल महिला , शहिद बेपत्ता परिवार लाई चाहेको सिप प्रदान गरि आत्मनिर्भर बन्न प्रेरित गरिने छ ।
१६. सबै खालका द्वन्द पिडित , महिला , युवा , बालबालिका , जेष्ठ नागरिक दलित , मधेशी, मुस्लिम, अल्पसङ्ख्यकहरुको वडा र पालिका स्तरको सञ्जाल निर्माण गरि लक्षित कार्यक्रमलाई मागको आधारमा सोहि वर्गको नेतृत्व मा सञ्चालन गरिने छ ।
१७. विपन्न व्यक्तिहरुलाई दिर्घ रोग लागेमा औषधि सेवनका लागि मासिक रुपमा निश्चित रकम उपलब्ध गराईने छ ।
१८. विपन्न परिवार हरुको संरक्षणका लागि पालिका , प्रदेश र संघ सरकारको सहयोगमा घर निर्माण गरिने छ ।
१९. सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम बाट सेवा नपाएका हरुलाई सम्बोधन हुने गरि सामाजिक सुरक्षा भत्ताको व्यवस्था गरिने छ ।
२०. प्रत्येक युवाहरुको चाहाना अनुरूप आवधिक बार्षिक सिप मुलक तालिमको व्यवस्था गरि त्यस्ता युवाहरुले व्यवसाय गर्न चाहेमा स्थानिय वितिय संस्थाहरु बाट ऋणको व्यवस्था गरिने छ , त्यस्तो ऋणको व्यवस्था गरि त्यससो बिमा पालिका बाट गरिने छ ।
२१. एक वडा एक तालिम केन्द्र स्थापना गरि बाह्रै महिना बिभिन्न सिप मूलक तालिम प्रदान गरिने व्यवस्था मिलाईने छ ।

२२. अहिले सम्म विभिन्न सिप तालिम लिएका व्यक्तिहरुको सुचि तयार गरि सिप मुलक व्यवसाय गर्न थप सिप, पुजिको लागि सहजिकरण गरिने छ ।
२३. लघु उद्यम विकास मोडलमा गरीबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईदै लगिनेछ ।
२४. पालिका क्षेत्रभित्रका बेरोजगारहरुको पहिचान गरि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत रोजगारी सिर्जना गर्न थप क्षेत्रहरुको पहिचान गरि रोजगार कार्यक्रमलाई अगाडी बढाइनेछ ।
२५. पालिका भित्रका बेरोजगार युवा युवतीहरुलाई स्वरोजगार बनाउन स्थानिय श्रोत साधनको उपयोग हुने गरि परम्परागत पेशा र सिपलाई संरक्षण र प्रबद्धन गर्न आवश्यक तालिम र वजेटको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
२६. गैर सरकारी क्षेत्रलाई आर्थिक सामाजिक विकासको साझेदारीका रुपमा लिइनेछ र उनीहरुको क्षमता र अनुभवका आधारमा विकास प्रक्रियामा सहभागी र परिचालन गरि रोजगारीको अवसर सिर्जनाका लागि सहकार्य गरिनेछ ।
२७. गरिबी निवारणका लागि गरिबीको तथ्याङ्क लिने, परिचयपत्र वितरण गर्ने कार्यक्रम सम्पन्न भईसकेकोले त्यस्ता व्यक्तहरुलाई स्थानीय श्रम तथा रोजगारमा प्राथमिकता दिने निति लिइनेछ ।

भुमिनीति तथा भुमिहिनको व्यवस्थापनका सम्बन्धमा:

१. ऐलानी जग्गा बसोबास गरि रहेकालाई जग्गा धनी प्रमाण पुर्जा(लालपुर्जा)उपलब्ध गराउन कार्य को थालनी गरिने छ ।
२. जमिनलाई भू-उपयोग ऐन २०७६ र भू-उपयोग नियमावली २०७९ का आधारमा वर्गिकरण गरि सोको आधारमा खेतियोग्य क्षेत्र ,बसोबास क्षेत्र ,सहरि क्षेत्र , औधोगिक क्षेत्र र बृक्षारोपण क्षेत्र आदिमा वर्गिकरण गरिने छ ।
३. नमुना वस्ती विकास आयोजना बनाइ विपन्न र गरिव परिवारको परिचय पत्रको आधारमा त्यस्ता घरपरिवारलाई दुई कोठा एक भान्सा र शौचालय समेत रहेको एक पक्कि घर निर्माण गरि आगामी पाँच वर्ष भित्र लागत रकमको आधा मुल्यमा घर उपलब्ध गराउन आवश्यक रकम विनियोजन गरिने छ ।
४. पालिका भित्र रहेका सबै भुमिहिन सुकुम्बासिलाई सरकारले तोके अनुसार आवासका लागि जग्गाको वयवस्थापन गरिने छ ।

५. भूमि सम्बन्धी समस्याका सम्बन्धमा भूमिहिन दलित, भूमिहिन सुकुम्बासी, अव्यवस्थित बसोबासी, बहाल विटौरी, पुराना आयोगका अधुरा कार्यहरूका सन्दर्भमा जग्गा धनी प्रमाण पुर्जा वितरण गर्न गाउँपालिकाले भूमि सम्बन्धी समस्या समाधान आयोग सँग आवश्यक समन्वय गरि भूमि सम्बन्धी सम्पूर्ण समस्या समाधानका लागि आवश्यक कार्य अगाडि बढाईनेछ । सो सन्दर्भमा आवश्यक परेको खण्डमा ऐन तथा कार्यविधि बनाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
६. यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका ऐलानी तथा सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण गर्ने नीतिलाई गाउँपालिका भित्र भएको सरकारी, ऐलानी जग्गाको खोजी तथा पहिचान गरि पालिका सरकारको मातहतमा ल्याउने ।
७. भूमिहिन दलित, भूमिहिन सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबासीका सन्दर्भमा आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । त्यसका लागि आवश्यक बजेटको समेत व्यवस्थापन गरिने छ ।

गैर सहकारी संस्था

१. दातृ निकाय एंव गैर सरकारी संस्थाहरूलाई खजुरा गाउँपालिकाको विकास निर्माणमा सहभागिताको लागि अनुरोध गर्दै स्वस्थ सहकार्यको वातावरण सृजना गरिनेछ ।
२. खजुरा गाउँपालिकाभित्र संचालित विभिन्न सामाजिक अभियानलाई निरन्तरता दिन साझेदार संस्थाहरूसँग अनुरोध गरी अभियानलाई निरन्तर रूपमा संचालनमा ल्याइनेछ ।
३. यस क्षेत्र भित्र काम गर्न चाहने विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरूलाई काममा दोहोरोपन नआउने गरी स्वीकृत दिइनेछ ।
४. गै.स.स. हरूलाई जनहितमा कार्यक्रमहरू संचालन गर्न अनुमति दिई सहकार्य समेत गरिनेछ ।
५. सभा सकिएपछि पनि अनुमति लिन आउने सामाजिक संस्थाहरूलाई गाउँपालिकाको अध्यक्षबाट औचित्य हेरी अनुमति दिन सक्ने गरी व्यवस्था मिलाइनेछ ।
६. गैरसरकारी संस्थाको दर्ता नवीकरण तथा सुचिकृत, विघटन र खारेजी तथा नियमन कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ । सहकारी, सामुदायिक र गैरसरकारी संघसंस्थाहरूबाट प्रस्तावित बजेट तथा कार्यक्रम गाउँसभाले अनुमोदन गरे मात्र कार्यक्रम संचालन गर्न दिने नीति लिइनेछ ।
७. पालिकामा कार्य गर्न चाहने राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संघसंस्थाहरूले कुन क्षेत्रमा कति समय सम्म के के कार्य गर्ने हो ? सो को कार्ययोजना अनुसार कार्य गर्न प्रोत्साहन गर्न आवश्यक

समन्वय गरिने छ । त्यस्ता संस्थाहरूले कामको प्रकृतिअनुसार नियमित रूपमा प्रगति प्रतिवेदन बुझाउने व्यवस्था गरिने छ ।

समन्वय तथा सहकार्य

१. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सम्पूर्ण सरोकारवालाहरू सँगको समन्वयमा गाउँपालिकाका कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
२. विपद् व्यवस्थापन र समाजिक आर्थिक रूपान्तरणकालागि राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय, विभिन्न पालिकासँग भगिनी सम्बन्ध स्थापनाका लागि पहल गरिनेछ ।
३. स्थानिय सवालहरूमा एक रूपता कायम गर्न अन्तरपालिका सरोकारवाला कार्यालय अन्तर जिल्ला, अन्तर प्रदेश बिच छलफल बैठक राखिने छ ।
४. विपद् व्यवस्थापन अग्नी नियन्त्रण फोहर व्यवस्थापनका सम्बन्धमा छिमेकी पालिकाहरू सँग अन्तर पालिका बैठक राखि समन्वय सहकार्यलाई आगाडी बढाईने छ ।
५. स्थानीय संचार निति अनुरूप सुचनाको हकलाई प्रभावकारि बनाउन स्थानिय संचार कर्मीहरू सँगको सहकार्यलाई अझ प्रबल बनाईने छ । पालिकाले गरेका असल अभ्यास र कृर्याकलापलाई विभिन्न संचालर माध्यमाबाट जनाता समच्छ सम्प्रेसन गर्न सहकार्यको निति अबल्मन गरिने छ ।
६. खजुरा गा.पामा रहेका सरकारी,तालतलैया तथा सडक बाटो अतिक्रमण गरि बनाएका घर टहरा हटाइने निति लिइनेछ ।
७. खजुरा गा.पा भित्र उठेको फोहरलाई मोहरमा बदल्नको लागि ल्याण्डफिड साइडको व्यवस्था गरी निजि वा साझेदारी सँग समन्वय गरी फोहोर व्यवस्थापन गरिने छ ।
८. तीनै तहका सरकारको समन्वयमा सरसफाई स्वच्छता कार्यक्रमलाई राष्ट्रिय अभियानको रूपमा सन्चालन गरिनेछ । नदिनाला तथा पानीको स्रोतलाई प्रदुषणमुक्त राख्न फोहोर पानी प्रशोधन प्रणालीको विकास र विस्तार गर्ने ।

अन्त्यमा:

“हामी आफै बनाउ हाम्रो खजुरा, आत्मनिर्भर र समृद्ध खजुरा” को नारालाई पुरा गर्न निति तथा कार्यक्रमले लिइएका लक्ष्य,उद्देश्य प्राप्तिका लागि प्रयास बजेट विनियोजन गरिएको छ। आ. व. २०८०।८१ को नीति कार्यक्रम र बजेटको कार्यान्वयनका लागि सम्पूर्ण खजुरा बासिहरुको पुर्ण सहयोगको अपेक्षा गरेको छु। निति तथा कार्यक्रम र बजेट तयार गर्ने क्रममा यस क्षेत्र बाट प्रतिनिधित्व गर्ने हुने प्रतिनिधि सभाका माननीयज्यूहरु, लुम्बिनी प्रदेशका माननीयज्यूहरु, राजनैतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्यूहरु, पुर्व जनप्रतिनिधिज्युहरु, बुद्धिजिवि वर्गहरु, शिक्षकहरु, स्थानीय व्यपारी, विभिन्न संघ, संस्था, समुह, सहकारीका प्रतिनिधिहरु, विषयगत समितिका पदाधिकारी, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, पत्रकार बन्दुहरुले दिनु भएको सुझाव प्रति हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु। नेपालको संविधान २०७२ तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ अनुसार गाउँपालिकाले निर्वाह गर्नुपर्ने भूमिका र उत्तरदायित्व पूरा गर्न सहयोग गर्ने नेपाल सरकार, लुम्बिनी प्रदेश सरकार प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधिहरु, गाउँपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारिहरुलाई विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

धन्यवाद ।

अध्यक्ष श्री डम्बर बहादुर बि.क (तुफान)

मिति: २०८०।०३।०८